

Askerî tayinat ve yem kanununa müzeyyel 1495 sayılı kanunun I nci maddesinin tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Millî müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (3/267)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/2529

7 - VI - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

14 - IX - 1330 tarihli Tayinat ve Yem kanununa ek olarak çıkan ve doğu bölgelerinde bulunan eratın günlük istihkaklarının arttırılmasına dair olan 1495 sayılı kanunun birinci maddesinin tefsiri hakkındaki Millî Müdafaa vekilliğinin 31 - V - 1940 tarih ve levazım Ş. IV/26061 sayılı tezkeresinin bir sureti ilişik olarak sunulmuştur.

İşin tefsir yolu ile halline ve sonunun bildirilmesine yüksek müsaadelerini rica ederim.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Millî Müdafaa vekilliğinin 31 - V - 1940 tarih ve 26061 sayılı tezkeresi suretidir.

Başvekâlet Yüksek Makamına

Orduda erat ve hayvanların beslenme esası 14 - IX - 1330 tarihli tayinat ve yem kanunu hükümlerine dayanmaktadır. Bu kanun ile askerinin işesine tahsis ve tayin edilmiş olan işe maddelerinin askerinin beslenmesine kifayet etmediğinden bu maddeler bütçemizin istitaatına ve ahvalın icablarına göre zaman, zaman tadil ve tezyid edile gelmiştir.

Bu cümleden olarak memleketimizin diğer bölgelerine nisbetle daha soğuk bir iklim olan doğu bölgelerinde bulunan askerinin günlük tayin istihkaklarına 1495 sayılı kanun ile (900) gram olan ekmeğine (50) gram ekmek, yağ istihkakına (20) gram yağ ilâvesine ve yeniden bir gram çay, (10) gram şeker, (100) gram sebze tahsisine mezuniyet verilmiş idi.

Bu kanunun meriyet mevkiine girdiği tarihten itibaren doğu bölgelerindeki askerinin âdi ve ramazan günleri istihkaklarına bu mikdarların ilâvesi suretile tatbik edilerek işe ve idareleri temin edilmiştir.

Ahiren IX. uncu kor ile o bölgede bulunan tümen muhasebeciliklerinin Divanı muhasebatça görülen idare hesaplarından ilâve ve tahsis edildiği yukarıda arzedilen işe maddelerinden ramazan günlerinde verilmiş olan kısımları zimmet çıkarılmakta olduğu görülmüştür.

Buna sebep; 1495 sayılı kanunun 14 - IX - 1330 tarihli Tayinat ve Yem kanununun birinci maddesine ek olarak çıkmış olması, birinci madde ise eratın yalnız âdi günler tayin istihkakına aid hükümleri muhtevi bulunması olduğundan bu ilâve ve tahsislerin ikinci maddede yazılı ramazan günlerine mahsus tayin istihkakına şamil ve sâri olmayacağı mütaleasıdır.

Bu yüzden bir çok vazife sahipleri mağdur olmaktadır. 1495 sayılı kanun hakikaten 14 - IX - 1330 tarihli kanunun birinci maddesine ek olarak çıkmış ve birinci madde hükmü eratın yalnız âdi günler tayin istihkakına munhasır bulunmuş ise de kanunun birinci maddeye eklenmesi de bir zühul eseri olduğu aşikârdır. Çünkü kanunun tedvinini icabettiren sebepler; azlığı tahakkuk etmiş gıda maddelerini tamamlamak ve ekmek azlığından doğan şikâyetleri önlemek olub bunun içinde eratın ek-

mek istihkakı mikdarı (900) gramdan (950) grama çıkarılmış iken ramazan günlerinde (700) grama indirmek, adi günlerde verilen çay ve sebzeği ramazan günlerinde kesmek, yukarıda arz edilen mu-
cib sebeblere ve binaenaleyh : vazı kanunun maksadına aykırıdır.

Bu görüşe Muhasebat divanı da hak vererek bunu temin için bir tefsir kararı istihsali lâzım gele-
ceği mütaleasında bulunmaktadır.

Bu kararın Büyük Millet Meclisinden istihsaline ve kararın 1495 sayılı kanunun meriyet mev-
kiine girdiği tarihten muteber olduğunun da karara dereine vesatet ve müsaadei samiyeleri arz ve is-
tirham olunur.

M. M. V.
S. Arıkan

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa encümeni

Esas No. 3/267

Karar No. 26

27 - VI - 1940

Yüksek Başkanlığa

14 eylül 1330 tarihli Tayinat ve yem ka-
nununa ek olarak çıkan ve doğu bölgelerinde
bulunan eratin günlük istihkaklarının arttırıl-
masına dair olan 1495 sayılı kanunun birinci
maddesinin tefsiri hakkındaki Millî Müdafaa
vekilliğinin tezkeresinin bir sureti ilişik ola-
rak sunulduğuna ve işin tefsir yolile halline
ve sonunun bildirilmesine dair olub encümeni-
mize havale edilen Başvekâletin 7 haziran 1940
tarihli ve 6/2529 numaralı tezkeresi encüme-
nimizce Millî Müdafaa vekâleti Levazım rei-
sile Divanı muhasebattan gönderilen memurun
huzurunda okundu ve görüşüldü:

Esbabı mucibeye ve verilen izahata göre
1330 senesindeki Tayinat ve yem kanununun
birinci maddesine ek olarak kabul olunan 1495
sayılı kanunun birinci maddesinde 1330 senesi
Tayinat ve yem kanununun ikinci maddesinin
tatbikına dair bir sarahat olmadığı halde
yevmî istihkakın ikinci maddedeki istihkaka
da tatbikı düşünülerek erata yedirilmiş oldu-
ğu anlaşılın işbu tayinat için vazife ashabr-

nın bir çoklarının borçlu olarak mağdur edil-
melerine meydan verilmesi de muvafıkı mua-
delet olamıyacağına encümenimizce kanaat hâ-
sıl edilmiş ve bu hususun tefsir yolile halli
mümkün görülemediğinden 1495 sayılı kanu-
na ek olarak tanzim edilen lâyihai kanuniye
Maliye encümenine havale edilmek üzere Yük-
sek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. En. Rs.	M. M.	Kâtib
Diyarbakır	Erzurum	Konya
K. Sevüktekin	Ş. Koçak	Vehbi Bilgin
Çorum	Erzurum	Gümüşane
E. Sabri Akgöl	A. Akyürek	Ziya Zarbun
İçel	Kayseri	Malatya
M. C. Mersinli	N. Tokar	O. Koptağel
Manisa	Samsun	Samsun
K. N. Duru	R. Barkın	A. F. Engin
Seyhan	Sinob	Tekirdağ
S. Tckelioğlu	C. K. Incedayın	R. Apak
Urfa		Yozgad
Ahmed Yazgan		C. Arat

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

1495 sayılı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — 1495 sayılı kanunun birinci maddesi hükmü, 14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun ikinci maddesine de teşmil edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE 1 — 4 haziran 1929 tarihinden itibaren bu kanunun neşri tarihine kadar 1495 numaralı kanunun birinci maddesinde

gösterilen mevkilerdeki askere verilmiş olan zam tayinat kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 3/267

Karar No. 61

20 - VIII - 1940

Yüksek Reisliğe

14 eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununa ek olarak çıkan ve doğu bölgelerinde bulunan eratın günlük istihkaklarının artırılmasına dair olan 1495 sayılı kanunun birinci maddesinin tefsiri hakkındaki Millî Müdafaa vekilliğinin tezkeresinin bir süretinin ilişik olarak sunulduğuna ve işin tefsir yolile halline ve sonunun bildirilmesine dair olup Encümenimize havale edilen Başvekâletin 7 haziran 1940 tarihli ve 6/2529 numaralı tezkeresi Encümenimizce Millî Müdafaa vekâleti levazım reisinin huzuruna tedkik ve müzakere olundu:

1330 tarihli askerî yem ve tayinat kanununun birinci maddesine evvelce eklenmiş olan bir hükümlerle bazı soğuk vilâyetlerdeki erata mahsusan arttırılmış olan tayinatın 1330 tarihli kanunun ikinci maddesinde mezkûr olup ramazan ayına mahsus tayinat alanlara teşmi edilmediği ve bu yüzden bazı askerî makamlara Divanı muhasebatça zimmet çıkarıldığı ve bir taraftan da eratın bu zamdan mahrum edildiği anlaşıldığı cihetle kanunun tefsiri ile bu mahzurların bertaraf edilmesi Millî Müdafaa vekâletince icablı görülmüş ve filhakika bu noktaya nazır Encümenimizce de yerinde bulunmuştur.

Millî Müdafaa encümenince her ne kadar işin bir kanun tedvini suretile halli cihetine gidilmek istenmiş ise de vaznı kanunun gerek esas kanunda ve gerek zeylinde ruhsat kâşdetmesi hasebile meselenin tefsir suretile halli racih görülmüştür. Bu suretle, makale şamil kanun

vaznı mahzuru da bertaraf edilmiş olacaktır. Filvaki oruç tutanlara mahsus olan ramazan zammiyatının ve soğuk yerlerdeki askerlerin istihkakına yapılan ilâvenin her ikisi de bir arttırma hükmüdür. Birinden istifadenin diğerinden mahrumiyeti müstelzim olamayacağı ve aksini mülâhazanın vaznı kanunun maksadına muhalefet arzedeceği muhakkak bulunmuştur.

Bu sebeble Tayinat ve yem kanununun birinci maddesine 1495 numaralı kanun ile yapılmış olan zeyilde mevcut zam fıkrasında efradın (Günlük tayinlerine) sözü mevcut bulunması cihetle mehhus kanunun birinci maddesine yapılmış olan zeylinin, ikinci ramazan istihkakı maddesine şamil olamayacağına dair bir hüküm çıkarmaya gayri müsaid görülmesi tabii ve böyle bir tasavvurda bulunmanın da vaznı kanunun maksadına aykırı olacağı şüphesiz bulunmakla, icabı hale göre besleme keyfiyetine taallûk eden vaznı kanunun maksadının maruz suretle lehde imali tabii ve zarurî görülmüştür.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine gönderilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâ.
İstanbul		
A. Bayındır		
İzmir	İzmir	Kırşehir
M. R. Mimaroglu	K. Dursun	İ. Özkan
Kırşehir	Kırklareli	Malatya
M. Seyfeli	H. Kuleli	M. N. Zabcı

Bütçe encümeni mazbatası

14 - XII - 1940

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 32
Esas No. 3/267

Yüksek Reisliğe

14 Eylül 1330 tarihli tayinat ve yem kanununa ek olarak çıkan ve doğu bölgelerinde bulunan eratın günlük istihkaklarının arttırılmasına dair olan 1495 sayılı kanunun birinci maddesinin tefsiri hakkındaki Başvekâletin 7 Haziran 1940 tarih ve 6/2529 sayılı tezkeresi Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa vekâleti levazım dairesi reisi ile Maliye vekâleti namına Bütçe ve mali kontrol umum müdürü hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu :

Tefsiri istenen husus, doğu bölgesinde bulunan eratın günlük istihkaklarına 1495 sayılı kanunla yapılan zammın 1330 tarihli tayinat ve yem kanununun ikinci maddesinde yazılı ramazan ayındaki günlük istihkaklara da şamil bulunub bulunmadığının tayinidir.

1330 tarihli tayinat ve yem kanununun birinci maddesi vakti hazarda bir neferin (tayinatı yevmiyesinin) ikinci maddesi de bir neferin ramazan ayına mahsus (tayinatı yevmiyesinin) miktarını göstermektedir.

1495 sayılı kanun ise 1330 tarihli kanunun birinci maddesine müzeyyel kanun unvanını haiz bulunmakta ve esas madde (Kars, Erzurum, Bayazıt, Haşkâri, Van vilâyetleri dahilinde bulunan askerın gündelik tayınlarına ..... ilâve olunmuştur) demektedir.

Bu madde günlük tayınları ibaresinin itlâkile gösterilen mahallerdeki askerın bütün günlük tayınlarına şamil bir mana ifade etmektedir. Buna nazaran ramazan ayına aid günlük tayınlar dahi maddenin muhtevsı dahilindedir.

Bundan başka vazı kanun askerın ramazan ayındaki günlük tayınlarına daha ziyade itina gösterdiğini 1330 tarihli kanunun ikinci maddesile anlatmaktadır. Bunun hilâfına olarak soğuk bölgelerde bulunan askerlere lüzumlu görüldüğü ve bahşettiği bir zammı ramazanda esirgemesi ve kesmesi tasavvur bile olunamaz.

Gerçi zam ve ilâveyi vazeden kanunun unvanı (1330 tarihli kanunun birinci maddesine müzeyyel kanun) dur ve bu unvandır ki, makamları tereddüde sevk etmiştir. Encümenimiz bir kanunun metni hüküm ve mana çıkarılmasına müsaid bulundukça unvan ile bunun talili varid olamayacağı mütaleasile ve yukarıdaki maruzata istinaden meselenin tefsir ile hallini muvafık bulunmuştur ve bu yolda bir tefsir fıkrası yazılmıştır.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Bütçe E, Reisi	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtib		
İstanbul	Bolu	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>Dr. Zihni Ülgen</i>	<i>Fazlı Güleç</i>
Bursa	Elâzığ	Giresun
<i>A. Nevzat Ayas</i>	<i>M. P. Altay</i>	<i>M. Akkaya</i>
Gümüşane	İsparta	İsparta
<i>D. Sakarya</i>	<i>Mükerrem Karaağaç</i>	<i>R. Ünlü</i>
Kayseri	Kayseri	Kurklareli
<i>Suad Hayri Ürgüblü</i>	<i>S. Serim</i>	<i>B. Denker</i>
Konya	Maraş	Mardin
<i>R. Türel</i>	<i>M. Bozdoğan</i>	<i>R. Erten</i>
Ordu	Yozgad	Yozgad
<i>H. Yalman</i>	<i>A. Sungur</i>	<i>S. İçöz</i>

Tefsir fıkrası

1 - VI - 1940 tarih ve 1495 sayılı kanunun birinci maddesinde yazılı mahallerdeki eratın gündelik tayınlarına yapılan ilâveler 14 Eylül 1330

tarihli tayinat ve yem kanununun birinci ve ikinci maddelerinde gösterilen gündelik istihkaklara şamildir.